Julie mezi slovy

PETRA DVOŘÁKOVÁ

HOST

ILUSTROVALA KATARINA GASKO

PETRA DVOŘÁKOVÁ

Julie

mezi slovy

Brno 2020

© Petra Dvořáková, 2013, 2020

Cover art and illustrations © Katarina Gasko, 2013, 2020

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2020

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-0548-7 (PDF)

ISBN 978-80-275-0549-4 (ePUB)

ISBN 978-80-275-0550-0 (MobiPocket)

MÉ MILOVANÉ EMĚ,
PROTOŽE KAŽDÉ DÍTĚ MÁ DOSTAT DĚTSKOU KNÍŽKU,

MÝM NEJDRAŽŠÍM SYNŮM,
DOMINIKOVI A VÍTKOVI,

JULII, SABINĚ A LUKÁŠOVI
S DÍKY ZA SPOLEČNĚ PROŽITÝ ČAS.

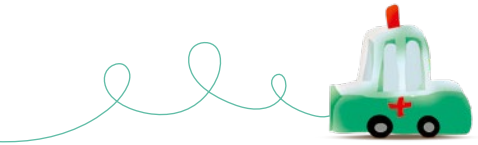

Sen

Dneska se mi zase zdálo o Praze. Venku sněží, jdeme s maminkou do nákupního centra, do obchodu s hračkami. Máma mně a Ele zkouší růžová motýlí křídla, jako mají víly z knížek, co jsou doma v poličce. Ptá se paní prodavačky, jestli je to správná velikost pro desetileté dítě a jestli by Ela neměla mít o číslo menší, když je o celé dva roky mladší než já. Nakonec najdeme ta správná, obě si je s Elou navlékneme a lítáme sem a tam po obchodě. Potom proklouznu dveřmi a letím do vestibulu. Vznáším se vysoko, nad lidmi, doletím až ke všem těm nápisům a cedulím, co visí nad výlohami. Zkouším je číst, ale nejde mi to, protože v mých snech není čtení vůbec jednoduché. Rozhodně ne tak jednoduché jako ve skutečnosti. V opravdické knížce totiž slova stojí pěkně na místě, ani se nehnou. Zato ve snech jsou jako živá. Poskakují si sem a tam, klidně si vymění místo ve větě nebo se naschvál schovávají. Snažím se je chytit a udržet na místě, abych si je mohla přečíst. Jde to ale ztuha, protože jich je tolik, že než přitisknu jedno, další dvě mi uskočí. Potom zahlídnu dole pod sebou tátu, jak na mě volá a mává, ať letím k němu. Bez zaváhání se střemhlav vrhám přímo do jeho náruče a žaluji na neposlušné nápisy.

„Julie, Juli, vstávej," někdo se mnou třese.

Je to táta. Rychle si uvědomím, že už nejsem v nákupním centru a že nebydlím s maminkou v Praze, ale tady na vesnici,

v kuchyni cinká s hrnečky teta a já budu za chvíli muset do školy.

„Zase jsem měla slovíčkový sen," zahlásím a šplhám tátovi na klín.

Zkouším přečíst nápis na knize, kterou odložil vedle sebe na postel: *Strategie finančních transakcí*. Pro jistotu nenápadně mrknu, jestli se písmenka nehýbou, ale stojí jak přibitá. Jenže i když se slova na tátově knize ani nehnou, vůbec jim nerozumím. Napadá mě, že se slovy je vždycky potíž. Ve snu nebo ve skutečnosti. A to, i když znáte úplně celou abecedu a umíte číst tak dobře jako já.

Zakletá maminka

Maminka s námi už druhý rok nebydlí. Odstěhovala se od nás, protože je zakletá. To ty neposlušné nápisy na lahvičkách z obchoďáku!

„Tam ne," tahala jsem ji za ruku, kdykoli jsme mířily k regálům s lahvemi.

Jenže jak mamince vysvětlit, že slova a písmena si někdy dělají, co se jim zachce? A že se klidně schovávají. Jako třeba na těch lahvích. Určitě tam někde muselo být napsáno, že kdo z nich bude pít, bude zakletý. Ale jakmile jsme přišly, písmena šup pryč. A tak je maminka kupovala stále častěji.

„Je to moje věc," odsekávala tatínkovi, kdykoli se zlobil, že by neměla tolik pít.

A stejně mi některé věci vrtají hlavou. Třeba když šla do nemocnice. Táta říkal, že ji bolí noha a bude si ji tam léčit. Ale já moc dobře viděla, že ji vede do budovy s nápisem PSYCHIATRICKÁ KLINIKA.

„To je nemocnice pro lidi, kteří jsou moc smutní a vůbec ničím je nerozesměješ. Anebo pro ty, co vidí věci, které vůbec neexistují," odpovídala mi paní učitelka, u které jsem o přestávce vyzvídala.

„Třeba mozkomory?" zkoumala jsem.

„A můžou se tam léčit lidi, co se otrávili pitím z obchoďáku?“ nedávala jsem pokoj.

Jednou jsem totiž zaslechla babičku, jak vykládá sousedce, že máma je zase na protialkoholním. O alkoholu jsme se učili ve škole. Že je to jed. A že když se pije často, může zkazit všechno na světě. Ale nikomu jsem tenkrát neprozradila, že moje maminka je takhle začarovaná. Styděla jsem se, protože holky se šklíbily:

„Fúúúj!“ A smály se, že lidé začarovaní alkoholem jsou alkáči. A já nechtěla, aby někdo o mé mamince říkal, že je alkáč.

V nemocnici maminku zkoušeli odčarovat, ale nadlouho to nikdy nepomohlo. A tak byla někdy veselá, smála se na celé kolo, a potom zase plakala, až z toho usnula. A spala tak tvrdě, že ji nevzbudil ani zvonek. A ani Ela, která křičela, že má hlad.

Myslím, že tatínka to moc trápilo. Sem tam jsem se za ním vloudila v noci do kuchyně. Obvykle tam vaříval oběd na druhý den a někdy mi dával okusit.

„Chutná?“ držel mě na klíně a foukal třeba do znojemské omáčky, kterou mám ze všeho nejraději. Jenže jednou, když jsem přišla, tatínek nevařil.

Dřepěl na podlaze u sporáku a docela nahlas plakal. Chytla jsem ho kolem krku.

„Tatí,“ zašeptala jsem mu do ucha.

Rychle si dlaní utřel oči a tvářil se, že se nic neděje. Ale já dobře věděla, že děje. A taky mi tehdy došlo, že i tatínci někdy pláčou. A to je mnohem horší, než když pláčeme my děti.

Zvlčelá Ela

Jediná, komu maminčino zakletí nevadilo, byla moje sestra Ela. Mohla si totiž dělat úplně, co chtěla, protože maminka ji nemohla vodit do školky, když byla zakletá. A že si to Ela užívala, to si teda pište! A nezapomeňte si dávat pozor na písmena! Stejně si myslím, že v té době to s písmeny začala zkoušet i Ela. Když jsme se s tátou navečer vracívali z družiny a z práce, na stěnách obvykle přibyla spousta nových obrázků a mezi nimi hromada písmen, která Ela odkoukala z mých písanek. Jenže její písmena nedala dohromady ani jeden řádek. Ani jedno slovo. Nebo jen taková, kterým rozuměla jedině ona sama. Třeba KRPLEŠ nebo MAMCI. Nebo JUNE. Co tahle slova znamenají, mi nikdy nevyzradila.

„Je to zaklínadlo?“ loudila jsem. Ale Ela ani muk. Asi se bála, že bych odčarovala maminku. A ona by potom musela chodit do školky. A začal by jí režim. A to se jí vůbec nelíbilo. Každopádně některým jejím písmenům chyběly správné pacičky, čárky nebo háček. Za to by od naší paní učitelky slízla pětku jak vyšitou. A kouzlo z písmen bez paciček by určitě fungovat nemohlo. Jisté je, že Elina písmena byla ještě mnohem neposlušnější než Ela sama. A to měla na zlobení doopravdy talent. Za dopoledne dokázala obrátit byt vzhůru nohama. Když se dost vyřádila, usadila se na podlaze mezi rohlíky, které rozdrobila na malé kousíčky,

a koukala na pohádku. Táta se potom maminky vyptával, co Ela jedla, a když zjistil, že jenom ty rohlíky, které teď ležely rozšlapané na podlaze, zamračil se a ani jednou se neusmál. Ani když jsem předváděla své nejdivočejší kousky!

Myslím, že tenkrát naše Ela zvlčela. Abyste rozuměli, to neznamená, že se z ní stal doopravdický vlk. To jen tak dospělí říkají, když se nenaučíte dělat věci, které se dělat mají. A místo toho si děláte, co chcete a co vás zrovna napadne. Nic potom nemá řád. Jednoho dne si nakonec dospělí všimnou, že jste zvlčelí, a začnou vás napravovat.

Ela je vůbec trochu zvláštní. Když ještě chodila do školky, zaslechla jsem paní učitelku, jak si tátovi stěžuje:

„Ta vaše Ela je ale hyperaktivní."

Hyperaktivní podle mě znamená hodně zlobivý. Ela totiž i ve školce rozhazovala hračky a rozbíjela, na co přišla. A mně rozbila překrásnou mušli s malovátky na oči, která vypadala jako pro velké holky. Bylo mi to příšerně líto, protože takovou neměl nikdo od nás ze třídy. A taky o prázdninách nalila do akvárka celou lahev jaru.

„Jé, ta je zelená," volala nadšeně z obýváku.

Ale tátovi ani rybičkám se to moc nelíbilo. Musel je všechny vylovit sítkem pro akvaristy.

„Chudery. Lekly, pohřbíme je záchodovou vlnou," mumlal, když je splachoval.

„A čeho se lekly?" vyptávala se zvědavě Ela a vůbec nechápala, že právě udělala průšvih. Mně bylo nejvíc líto, že už nemáme pakrunýřovce amazonského. Toho jsem měla z celého akvária nejraději. Místo toho, aby si hověl u nás doma, musel teď plout potrubím v záchodě bůhvíkam. A takové cestování pakrunýřovcům vůbec nesvědčí. Protože jsou lekaví a mírumilovní. Úplně nejraději se schovávají v podvodních jeskyňkách.

„Tam mají svůj klid," vysvětloval mi táta a mně se zdálo, že jim ten jeskyňový klid trochu závidí. A že by někdy taky nejraději zalezl do jeskyně a vůbec se neukazoval. Možná by ho z ní nevyhnala ani celá lahev jaru. A oproti pakrunýřovci by měl ještě jednu velikou výhodu. Nikdo by ho nemohl spláchnout do záchodu!

Krabice na útěku

Maminka nebyla začarovaná vždycky. Dřív bývala nejbáječnější maminkou na světě. Hrály jsme si s panenkami, chodily na plovárnu a půjčovala mi svoje malovátka.

„Pamatuješ na krabici?“ vyptávám se táty, když si vyprávíme o mamince.

„Ta byla, viď?“ směje se táta.

„Tenkrát jsem nebyla moc statečná,“ dodávám, když si vzpomenu, jak jsem mu o dovolené visela přisátá na zádech jako klíště, zatímco on klidně bosýma nohama šlapal v moři mezi kraby.

„Vylez ven, ty jedna krabice krabicovatá!“ tahá ze mě táta peřinu, aby mi připomněl, jak jsem se ji pokoušela nalákat do kbelíku s vodou.

„Vážně se jim říká krabice?“ vyptávám se na manželky od krabů.

„Nic lepšího si nezaslouží,“ tváří se přísně táta.

Moc dobře si oba pamatujeme, co nám ta přerostlá paní krabice provedla. Vyloudila jsem tenkrát, že ji vezmeme domů. Ubytovali jsme ji na terase hotelu a vydali se pro ni najít pohodlnější bydlení. Maminka totiž říkala, že krabice si na to potrpí.

„O tom já jako ženská musím něco vědět,“ poučovala nás. Jenže než jsme v hotelové kuchyni vyprosili pořádný lavor, krabice převrhla kbelík a upláchla neznámo kam. Celou dovolenou jsem se pak bála, jestli se neschovala ke mně do peřin.

„Ještě že se mi nepomstila za to posmívání,“ oddechuji si i teď a vypočítávám, kolik cavyků jsem nadělala, aby maminka před spaním protřepala všechny přikrývky. Jestli v nich není schovaná.

„Ještě pod postel,“ žadonila jsem každý večer, a tak se musela pro jistotu kouknout i tam.

„A tady je Ela s maminčinou rtěnkou,“ prohlížíme s tátou fotky, na kterých má Ela pusu rudou od ucha k uchu.

„Pamatuješ na nákupní centra?“ připomínám naše sobotní nákupy. Vždycky jsme přinesly spousty oblečení, voňavé krémy a sponky do vlasů.

„A mořskou vílu Ariel pro Elu,“ vzpomínám. Nebo jsme si sedly do kavárny, objednaly si zákusek, nejraději tiramisu, a bylo nám spolu náramně dobře.

„Dělá se tiramisu vážně až v Itálii?“ vyzvídám na tátovi a představuju si, jakou cestu musel zákusek do kavárny urazit.

Doma nám maminka všechnu tu parádu zkoušela a táta pořád opakoval:

„No ne, vy jste mi krasavice.“ A já si připadala jako opravdická princezna. Teta tak ráda nenakupuje. A nikdy neudělá při nákupech takovou zábavu, jakou uměla maminka. Myslím, že je to proto, že na vesnici nikdy neměli žádné pořádné nákupní centrum, a tak se teta nevyzná. Krom toho je prý potřeba šetřit a musíme se učit hospodařit. Takže i když jsme se jednou s Elou oblíkly do opravdických princeznovských šatů, musely jsme, princezna neprincezna, krájet brambory k obědu. Tajně jsem tenkrát na tetu vyplázla jazyk. A ještě na ni udělala:

„Bléééé!“

Ale brambory jsem raději krájet šla. Protože jinak by mi táta lupnul na zadek a za trest bychom musely zůstat o hladu. A to jsem doopravdy nechtěla.

Těžké hospodaření

Některá slova jsou začarovaná, i když jim rozumím celkem dobře. A i když v nich jsou všechna písmenka na svém místě. Tak třeba slovo dluhy. Kdykoli ho tatínek vyslovil, byl nejsmutnějším tatínkem na světě. Jednou mi vysvětloval, že když člověk špatně hospodaří, nemá z čeho platit inkaso a nájem a stravné ve škole. A nadělá tak dluhy. A nastane exekuce.

„To je nejdřív soud, který rozhodne, že člověk musí zaplatit hodně peněz. A když je nemá, přijde k němu domů pan exekutor a odnese z bytu všechny věci," vysvětloval.

„A my špatně hospodaříme?" vyzvídala jsem.

„My jsme hospodařili špatně a teď se musíme polepšit. A musíme šetřit," dodával hodně nahlas.

Asi schválně, aby to slyšela i maminka. A Ela. Aby už konečně přestala loudit další bárbínu. Myslím, že tatínek se moc bál, že pan exekutor přijde k nám a sebere naše věci. A že mamince vezme ten vzácný prsten a všechny šperky, co má doma schované v truhličce. Od té doby jsem si pro jistotu svoji bárbínu schovávala do školní tašky. Abych ji měla pořád při sobě. Kdyby doopravdy přišel.

Maminka se ale nebála. Myslím, že ji trápily úplně jiné věci. Snad nejvíc na světě ji trápilo, že už neměla peníze, aby si mohla chodit kupovat očarované lahvičky. Plakala, že ji bolí hlava,

a stonala. Tatínek nestonal nikdy. A když už přece jen zastonal, nikdy si nelehal do postele. Myslím, že to bylo proto, že se moc bál pána z exekuce. A tak když měl rýmu a kašel, raději užíval tabletky a přitom běhal do práce.

A potom už maminka z postele skoro nevstávala a táta musel stále častěji zůstávat doma z práce, protože, jak říkal, musel nás obstarat. Ela byla z těch rohlíků hubená jak lunt a on se asi doopravdy bál, aby neumřela.